

HODNOCENÍ PROŽÍVÁNÍ TĚHOTENSTVÍ A PORODU

Šalanská E.¹, Lamková I.¹, Burešová, I.¹

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Fakulta zdravotnických studií, Katedra ošetrovatelství a porodní asistencie, Oseř nad Labem, Česká republika

Úvod: Těhotenství a porod je velmi náročná situace pro ženu i její okolí. Musí se vyrovnat se změnami, co přišly nebo teprve přijdou. Vliv na vývoj psychiky ženy má mnoho faktorů, biologické, sociální a kulturní [Skutilová 2016].

Ratišlavová [2008, s. 8] udává, že: „Vliv na vývoj psychiky ženy má mnoho faktorů. Jednak jsou to faktory biologické a jednak faktory sociální a kulturní, ale také zkušenost v průběhu ontogeneze. Někdy se hovoří o pohledu biologickém, psychickém a sociálním“.

Cíl: Zhodnotit vliv těhotenství a porodu na psychiku ženy a identifikovat faktory, které nejvíce ovlivňují psychický stav v tomto období.

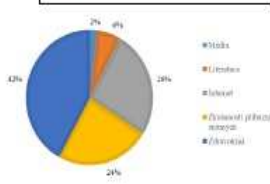
Metodika: QUAL-TO-QUANT průzkum; metoda: dotazníkové šetření prostřednictvím dotazníku vlastní konstrukce s otevřenými a uzavřenými otázkami, doplněné polostrukturovaným interview se ženami po porodu na oddělení šestinedělí. Sběr dat probíhal v období od prosince 2018 do února 2019. Ženy hodnotily průběh těhotenství a porodu z hlediska psychického prožívání. Ženy byly osloveny k účasti na průzkumu metodou snowball. Při analýze dat byla použita popisná statistika.

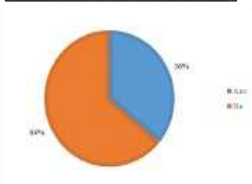
Graf 1 Co pro ženy znamená porod (Zdroj: vlastní)

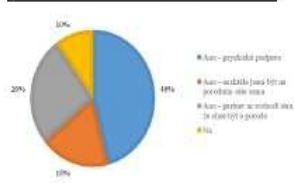
Graf 2 Od koho ženy získávají informace (Zdroj: vlastní)

Graf 3 Ovlivnění prostředí porodního sálu prožívání porodu žen (Zdroj: vlastní)

Graf 4 Partner u porodu (Zdroj: vlastní)

Výsledky: Průzkum ukázal na široké a individuálně rozdílné spektrum prožívání období těhotenství a porodu. Většina žen vnímá zrod nového života jako pozitivní událost a klade důraz především na informace od zdravotníků, teprve poté od známých či z internetu. Preference zdroje informací může vypovídat o kvalitě edukačních dovedností zdravotnického personálu jak v prenatálních poradnách, předporodních kurzech, tak na porodním sále. Samotný porod je pro většinu oslovených rodičů žen vnímán jako šťastný okamžik, v porodnici se cítí dobře a bezpečně. Většina respondentek hodnotí pozitivně přítomnost partnera u porodu. Nejvíce se na psychice odráží komunikační schopnosti právě zdravotnického personálu, což udávalo až 80 % žen. Naše výsledky pozitivně korelují s dohledanými zahraničními studii (Hatem 2008; Marková 2010).

Závěr: Z výsledků je zřejmé, že vliv vnějších a vnitřních faktorů je vysoce individuální u každé ženy. Těhotenství a porod prožívá většina žen pozitivně. Nejvýznamnějším faktorem, který se podílí na hodnocení a prožívání těhotenství a porodu, je chování a komunikace zdravotnického personálu v průběhu celého procesu těhotenství a porodu. Při poskytování péče porodní asistentkou je významným faktorem, který odbourává stres u ženy dostatečně a včasné poskytování informací personálem, dodržování zásad komunikace a empatie. Jedině tak je možno eliminovat výskyt rizikových faktorů ovlivňujících psychiku ženy v tomto období.

Klíčová slova: vnímání, porod, psychoprofylaxe, stres, těhotenství

Bibliografické odkazy:

- HATEM, M, SANDALL, J, DEWANE, D., SOKTANI, H., GATES, S. 2008. Midwife-led versus other models of care for childbearing women. *Cochrane Library: Trusted evidence. Informed decisions. Better health.* [online]. Cochrane Pregnancy and Childbirth Group, 2008 [4]. [cit. 2019-04-02]. DOI: 10.1002/14651858.CD004667.pub2. ISSN 1465-1858. Dostupné z: <https://www.cochranelibrary.com/doi/10.1002/14651858.CD004667.pub2>
- MARKOVÁ, M. et al., 2010. Komunitní ošetrovatelství pro porodní asistenty: učební text pro porodní asistenty v kurzu prvního páří. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a sesterských zdravotnických oborů v Brně. ISBN 978-80-7013-509-6.
- OSTER, J., 2016. *Therapeutic use of music: research to support music-based practices in health care.* Brno: CERM. ISSN 978-80-364-11-1.
- RATIŠLAVOVÁ, E., 2008. Aplikovaná psychologie porodnic: [psychologie těhotenství, porodu a šestinedělí; psychosomatická medicína; učební texty pro porodní asistenty]. Praha: Nakladatelství Arca. ISSN 978-80-254-2188-4.
- SKUTILOVÁ, V., 2016. *Jak na strach a úzkost v těhotenství.* Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5467-7.

